

11 Bekämpningsmedelsskatt

11.1 Författningar m.m.

Lag (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel, prop. 1983/84:176, SkU 1983/84:47

Lagändringar

SFS 1988:638	ändr. 2 § prop. 1987/88:128, JoU 1987/88:24
SFS 1993:484	ändr. 7 § prop. 1992/93:196, SkU 1992/93:28
SFS 1994:1706	upph. 6 §, ändr. 2 § prop. 1994/95:75, JoU 1994/95:7
SFS 1995:617	ändr. författningsrubr., 1–3, 4, 5, 7 och 8 §§ prop. 1994/95:213, SkU 1994/95:29
SFS 1998:824	ändr. 1 § prop. 1997/98:90, JoU 1997/98: 25
SFS 1998:1677	ändr. 1 § i 1998:824 prop. 1998/99:18, SkU 1998/99: 6
SFS 1999:1252	ändr. 4 § prop. 1999/2000:2, SkU 1999/2000: 2
SFS 2002:408	upph. 7 §; ändr. 3, 5, 8 §§ prop. 2001/02:127, SkU 2001/02: 27
SFS 2003:806	ändr. 2 § prop. 2003/04:1, FiU 2003/04: 1

11.2 Allmänt

LSB trädde i kraft den 1 juli 1984. Bekämpningsmedelsskatten infördes för att av hälso- och miljöskäl minska användningen av bekämpningsmedel.

I miljöbalkens (1998:808) 14 kapitel, som reglerar kemiska

produkter, finns bestämmelser om hantering, import och export av kemiska ämnen och beredningar (kemiska produkter). Till de kemiska produkterna räknas bekämpningsmedel. Förutom bestämmelserna i miljöbalken finns föreskrifter som gäller bekämpningsmedel i förordningen (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer, FKP, samt i förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel, FBM.

Den som tillverkar eller till Sverige för in en kemisk produkt eller en bioteknisk organism ska enligt 14 kap. 7 § miljöbalken se till att det finns en tillfredsställande utredning för bedömning av vilka hälso- eller miljökador som produkten eller organismen kan orsaka. Den ska innehålla en bedömning av produktens egenskaper från miljö- och hälsoskyddssynpunkt och visa

1. de ämnen eller organismer som kan ge produkten eller organismen farliga egenskaper,
2. arten och graden av de farliga egenskaperna,
3. de åtgärder som behövs för att skydda människors hälsa och miljön vid hanteringen, och
4. de åtgärder som behövs för att ta hand om avfall från produkten eller organismen.

11.2.1 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet

Den som tillverkar, importerar eller släpper ut en kemisk produkt eller bioteknisk organism på marknaden, ska genom märkning eller på annat sätt lämna de uppgifter som behövs till skydd för människors hälsa eller miljön genom en produktinformation, se 14 kap. 7 § miljöbalken. Uppgifterna ska lämnas till Kemikalieinspektionen som bedömer de hälso- eller miljörisker som är förknippade med produkten eller organismen samt dess hantering, införsel eller utförsel, se 14 kap. 9 § miljöbalken.

11.2.2 Produktregister

Produktregister

Kemiska produkter som yrkesmässigt tillverkas i eller förs in till Sverige ska registreras i ett produktregister enligt 14 kap. 10 § miljöbalken. Produktregistret förs av Kemikalieinspektionen, se 10 § FKP.

11.2.3 Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen

Bekämpningsmedel får inte importeras, saluhållas, överlåtas eller användas utan att vara godkända av Kemikalieinspektionen, som är en fristående myndighet och som inrättades den 1 januari 1986. Den har ersatt Produktkontrollnämnden och svarar bl.a. för

registrering av bekämpningsmedel, drift och utveckling av produktregistret samt informationsservice till övriga myndigheter på kemikalieområdet.

Godkännande av bekämpningsmedel

11.2.4 Godkännande av bekämpningsmedel

Ansökan om godkännande av ett bekämpningsmedel ska göras hos Kemikalieinspektionen, enligt 5 § FBM. Enligt 3 § FKP godkänner Kemikalieinspektionen bekämpningsmedel med stöd av 14 kap. 13 § miljöbalken.

Kemiska eller biologiska bekämpningsmedel får, enligt 14 kap. 13 § miljöbalken, inte importeras från länder som inte är medlemmar i EU, släppas ut på marknaden eller användas utan att vara godkända.

Om ett bekämpningsmedel är godkänt krävs inte ett nytt godkännande för att få släppa ut ett medel på marknaden, om medlet jämfört med det godkända medlet endast skiljer sig i fråga om namn (handelsnamn, varubenämning eller varubeteckning), se 3a § FKP.

11.3 Skatteplikt

Bekämpningsmedelsskatt tas ut för den verksamma beståndsdelen i bekämpningsmedel.

Med bekämpningsmedel avses, enligt 1 § andra stycket LSB, ämnen eller beredningar som är avsedda att användas till skydd mot egendomsskada eller olägenhet för människors hälsa, förorsakade av växter, djur, bakterier eller virus. Som bekämpningsmedel ska dock inte anses

- vara, avsedd att användas vid beredning av livsmedel, läkemedel eller annan jämförbar vara,
- färger, fernissor, tjäror och andra varor som huvudsakligen begagnas för ett annat ändamål än som avses i första meningen, om inte varorna genom en särskild benämning eller på något annat sätt anges vara avsedda som bekämpningsmedel,
- träskyddsmedel, och
- ättika.

I LSB:s definition av bekämpningsmedel talas om ämnen eller beredningar som är *avsedda* att användas för vissa angivna ändamål. Härmed ska förstås avsikten hos den inhemske tillverkaren eller, vid import, hos importören.

11.3.1 Träskyddsmedel

Träskyddsmedel

Det finns ingen allmängiltig, vedertagen definition av träskyddsmedel. Enligt skatteutskottet (SkU 1983/84:47 s. 7) bör med träskyddsmedel, såvitt avser tillämpningen av LSB, avses sådant bekämpningsmedel som enligt registreringen hos Kemikalieinspektionen *endast* ska användas som träskyddsmedel. Det förekommer att bekämpningsmedel – utöver träskydd – har registrerats som användbara även på andra områden. Sådana bekämpningsmedel är således skattepliktiga i enlighet med skatteutskottets uttalande.

Ättika

11.3.2 Ättika

Ättika är speciellt i den meningen att det kan användas både som bekämpningsmedel och livsmedel. Den finns i livsmedelsbutiker och är således lättare tillgänglig för allmänheten än någon annan substans som förekommer i bekämpningsmedel. Om bekämpningsmedelsskatt skulle införas på ättika skulle det enligt regeringen finnas ett starkt incitament att införskaffa den i en livsmedelsaffär. Ättika som inköps i livsmedelsbutiker kan medföra risker för hälsa och miljö då den används för bekämpningsändamål. Bekämpningsmedelsskatt motverkar således sitt syfte i fråga om ättika. Med hänsyn härtill undantogs ättika från bekämpningsmedelsskatt, se prop. 1998/99:18 s. 22.

11.4 Skattskyldighet

11.4.1 Skattskyldig

Skattskyldig enligt 4 § LSB är

- den som inom landet yrkesmässigt tillverkar bekämpningsmedel,
- den som inför bekämpningsmedel till landet för yrkesmässig återförsäljning eller för egen yrkesmässig användning inom landet.

Som tillverkning av bekämpningsmedel anses även blandning av olika bekämpningsmedel och sådan märkning eller dylikt – av färger, fernissor, tjäror och andra varor som huvudsakligen används för annat ändamål än till skydd mot egendomsskada eller olägenhet för människors hälsa, förorsakade av växter, djur, bakterier eller virus – som medför att varan anses utgöra bekämpningsmedel, se prop. 1983/84:176 s. 3.

En verksamhet är yrkesmässig, om den utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), IL, eller om den bedrivs i former som är jämförliga med en till sådan närings-

verksamhet hänförlig rörelse och ersättningen för omsättningen i verksamheten under ett kalenderår överstiger 30 000 kr.

Med näringsverksamhet enligt 27 kap. IL avses yrkesmässig självständigt bedriven förvärvsverksamhet. Till näringsverksamhet räknas också i annat fall innehav av näringsfastighet (t.ex. jordbruksfastighet) samt innehav och avyttring av rätt till avverkning av skog.

Om t.ex. en privatperson som inte bedriver näringsverksamhet importerar bekämpningsmedel för eget bruk och/eller försäljning till vänner och bekanta, blir han inte skattskyldig under förutsättning att omsättningen i verksamheten inte överstiger 30 000 kr under ett kalenderår.

11.4.2 Skattskyldighetens inträde

Skattskyldigheten inträder enligt 5 § LSB när

- ett bekämpningsmedel levereras till en köpare,
- ett bekämpningsmedel tas i anspråk för något annat ändamål än försäljning,
- den skattepliktiga verksamheten upphör, varvid skattskyldigheten omfattar bekämpningsmedel som då ingår i den skattskyldiges lager.

Ett exempel på ianspråktagande för annat ändamål än försäljning är att en lantbrukare som importerat ett bekämpningsmedel använder det i det egna jordbruket.

11.5 Skattesats m.m.

11.5.1 Skattesats

Bekämpningsmedelsskatten ska, enligt 2 § LSB, betalas med 30 kronor för varje helt kg verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

11.5.2 Verksam beståndsdel

Med verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet avses det eller de ämnen som har angetts som sådana vid registreringen hos Kemikalieinspektionen. Den härvid angivna mängden verksam beståndsdel bör normalt ligga till grund för beräkningen av bekämpningsmedelsskatten, se prop. 1983/84:176 s. 10.

Den andel av bekämpningsmedlet som i egentlig mening är verksam, varierar starkt från medel till medel och beror bl.a. på renheten hos den verksamma beståndsdel. Idealet är att den verksamma

Verksam beståndsdel

beståndsdelens framställs med 100 % renhet, men detta sker ytterligt sällan på grund av kostnadsskäl. Den tekniska kvaliteten som i praktiken används innehåller biprodukter från framställningen i varierande grad. För vissa ämnen har det visat sig att dessa biprodukter står för en del av den avsedda bekämpningseffekten. Vidare är det känt att vissa biprodukter, som kanske saknar eller har svag bekämpningseffekt, kan ha human- eller miljötoxikologiska effekter, dvs. innebära risk för den som hanterar medlet eller för miljön vid felaktig användning. Det är mot denna bakgrund som Kemikalieinspektionen vid sin beräkning av mängden av den verksamma beståndsdelens även innefattar de tidigare nämnda biprodukterna. Enligt SKVs mening bör vid bestämmandet av bekämpningsmedelsskatten samma beräkningsätt tillämpas.

11.5.2.1 Samråd

Samråd

Vid tveksamhet rörande beräkningen av verksamma beståndsdel bör SKV samråda med Kemikalieinspektionen, se prop. 1983/84:176 s. 10.

11.6 Registrering

Den som är skattskyldig ska vara registrerad hos SKV enligt 3 kap. 1 § 7 c SBL.

Regler för förfarandet vid beskattningen finns i SBL.

11.7 Avdrag i deklaration

En skattskyldig får, enligt 8 § LSB, göra avdrag för skatt på sådana bekämpningsmedel

- som har förts ut ur landet,
- för vilka skattskyldighet tidigare har inträtt,
- som har tagits tillbaka i samband med återgång av köp.

Avdrag för skatt på bekämpningsmedel som har återtagits i samband med återgång av köp får göras under förutsättning att skatt tidigare har redovisats för bekämpningsmedlet och att kreditnota till fullt belopp har utfärdats.